

№. 6/1949.

LAGUTSKOTTETS betänkande № 6/1949 med anledning av landskapsnämndens framställning (№ 13/1949) till Ålands landsting med förslag till landskapslag om bostadslån, -garantier och -bidrag i landskapet Åland.

Med anledning av förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet värdsammast framhållaföljande:

Bostadsproduktionen har som känt varit hämmad genom en mångårig brist på byggnadsmaterial, och denna brist har i sin tur i samverkan med en flerårig inflation drivit byggnadskostnaderna i höjden till den grad, att nybyggnadsverksamhet och bostadsproduktion, då hyrorna samtidigt i allmänhet intresse måste hållas reglerade, är direkt förlustbringande för företagaren. Samtidigt har det allmänna bostadsbehovet av många orsaker ökats, särskilt i städer och tätorter. Bostadsbristen och den därmed följande trångboddheten och vantrevnaden har sålunda blivit ett av efterkrigstidens mest svårlösta sociala och ekonomiska problem. De kommittéer, som i riket ägnat spørsmålet en grundlig utredning, hava kommit till den slutsatsen, att problemet icke kan lösas på annat sätt än genom billiga byggnadslån, med tillhjälp av vilka hyrorna i de nybyggda husen kunna hållas på rimlig nivå. Som resultat av utredningarna föreligger nu i riket de s.k. Arava-lagarna, vilkas syftemål och innehåll i framställningen närmare beröres.

Också i landskapet Åland, särskilt i Mariehamn, har bostadsproduktionen hämmats, och förhållandena äro i stort sett likadana i Mariehamn som i rikets andra städer. Även på landsbygden råder en viss bostadsbrist, men denna är dock icke så påtaglig som i Mariehamn.

Enligt självstyrelselagen ankommer det på landskapets myndigheter att vidtaga åtgärder för avhjälpan av dessa missförhållanden, och enligt utskottets uppfattning böra de möjligheter, som i sådant avseende stå landskapsmyndigheterna till buds, också utnyttjas. En annan sak är att dessa möjligheter äro förenade med kostnader, vid vilket förhållande landskapsmyndigheterna med tanke på avräkningskompensationen knappast kunna gå längre än man gått i riket. Huru önskvärt det än vore, att byggnadsmöjligheterna på landsbygden i allmänhet kunde tillgodoses i samma utsträckning som nu är avsett ifråga om Mariehamn och sådana tätorter, där byggnadsverksamheten regleras av byggnadsordning, synes den föreslagna lagstiftningen icke nu kunna utsträckas till hela landskapet. Landsbygdens byggnadsproblem bör särskilt utredas och avhjälpas i mån av de möjligheter, som stå landskapsmyndigheterna till buds.

Under remissdebatten uttalades i landstinget farhågan, att lagförslaget

vore ägnat att öka avflyttningen från landsbygden. Denna farhåga är enligt utskottets uppfattning överdriven. Dels skall ju icke understödsværksamheten från landskapets sida sträckas längre, än att den fyller behovet, dels måste man tänka sig, att den, som har för avsikt att flytta bort från sin hembygd, gör det i varje fall, oberoende av om det bygges i staden eller icke. De flesta söka sig även längre bort än till Mariehamn. Och slutligen komma hyrorna i de hus, som uppföras med bostadslånemedel, ingalunda att bli billiga, än mindre så billiga, att den bostadstillgång, som därigenom uppstår, skulle stimulera efterfrågan på hyreslokaler i staden. Hyrorna i dessa hus komma tvärtom att ställa sig höga och betydligt högre än hyrorna i gamla byggnader.

Utskottet är därför i princip ense med landskapsnämnden om att landskapet bör utnyttja den möjlighet till underlättande av bostadsproduktioner som Arava-lagstiftningen i riket öppnat för landskapet. Samtidigt anser utskottet, att landstinget i avsaknad av disponibla medel icke nu skall gå längre än man gått i riket. Då utskottet icke heller har några anmärkningar att framställa mot lagförslaget såsom sådant, får utskottet för landstinget fördsammast föreslå,

att landstinget ville godkänna lagförslaget.

Mariehamn den 14 juni 1949.

På lagutskottets vägnar:

Tor Brenning
Tor Brenning.

Axel Kuffschinoff
Axel Kuffschinoff.

Närvarande i utskottet: Tor Brenning, ordförande, Herman Mattsson, Jonatan Sjöblom, Paul Påvels och suppleanten Viktor Bertell, delvis även Jan Erik Eriksson.